

Новгородська І. М., Невмержицька О. В., студентки,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Розум І. О., к.ю.н., старший викладач

ОКРЕМІ ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

На сьогодні у процесі постійно триваючих розробок адміністративно-правових основ інституту адміністративної відповідальності в науковій літературі вкорінилися спектрально різні підходи науковців до формулювання визначення її дефініції. Констатуємо, що дослідження адміністративної відповідальності переважною мірою ведуться в межах охоронної концепції, згідно з якою вона виконує функцію охорони багатьох видів суспільних відносин від протиправних посягань. В основі охоронної концепції лежить положення, закріплене в Кодексі України про адміністративні правопорушення, згідно з яким законодавство про адміністративні правопорушення має завданням охорону суспільного ладу України, особистих прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій. Досить обґрунтованої позиції в даному аспекті дотримується В. К. Колпаков [4, с. 7], який під адміністративною відповідальністю розуміє примусове, з додержанням установленної процедури, застосування правомочним суб'єктом передбачених законодавством за вчинення адміністративного проступку заходів впливу, які виконані правопорушником. З цього випливає, що реальна адміністративна відповідальність настає за наявності нормативних, фактичних і документальних підстав.

Актуальною науково-теоретичною та практичною проблемою видається визначення засад організаційно-правового регулювання адміністративної відповідальності посадових осіб у сфері державного управління. Дослідження цієї проблеми значно полегшується тим, що у науковій літературі з адміністративного права вже розглянуті загальні теоретичні та практичні питання адміністративної відповідальності та правового статусу державного службовця і посадової особи. Дослідження адміністративної відповідальності посадових осіб в сфері державного управління були обґрунтовані у працях В. Я. Малиновського, М. І. Мельника, А. І. Редьки, М. І. Хавронюка та ін.

Процеси, які відбуваються в житті нашої держави та суспільства вимагають перегляду багатьох положень сучасної юридичної науки. Формування нового розуміння правових інститутів на певному етапі розвитку прямо пов'язане з політичними, соціально-економічними та іншими процесами в країні. В зв'язку з цим деякі інститути, правові явища

та категорії потребують нового визначення та наукового обґрунтування. Однією з таких категорій в адміністративному праві, є відповідальність посадових осіб у сфері державного управління [1, с. 35].

Сфера державного управління, покликанням якої є забезпечення всебічного здійснення захисту прав і свобод громадян, потребує найсуворішого і прискіпливішого ставлення до правопорушень у ній. А особливої уваги потребує адміністративно-правове регулювання статусу посадової особи в сфері державного управління. Адже керівники всіх рівнів та інші державні службовці, завдяки особливостям свого соціального статусу та наданим державою повноваженням мають можливість впливати на значну кількість людей. В разі ж протиправного використання посадовими особами наданих повноважень для одержання матеріальних благ, послуг, пільг або інших переваг – маємо порушення прав і свобод інших громадян [2, с. 243].

Дослідження та розбудова реального механізму протидії проявам адміністративних правопорушень у сфері державного управління, з огляду на запропоновані зміни до Конституції України та докорінне реформування виконавчої гілки влади й інституту державної служби у цілому, є особливо актуальним питанням юридичної науки сьогодення.

Міжнародне співтовариство визначає такі правопорушення загрозою національній безпеці та суспільному ладу держави. Тому надзвичайно важливим є запровадження європейських принципів відповідальності посадових осіб у сфері державного управління. Однак це потребує системного наукового підходу до застосування комплексу практичних заходів правового механізму оновленого на демократичних засадах управління суспільством, визначення політичних, правових, методологічних та концептуальних засад протидії адміністративним правопорушенням у цій сфері.

Основні риси адміністративної відповідальності полягають у тому, що вона: по-перше, є засобом охорони правопорядку, здійснення державної влади; по-друге, нормативно визначена і виявляється у застосуванні, реалізації санкцій правових норм; по-третє, є наслідком винного антигромадського діяння, передбаченого чинним законодавством як адміністративне правопорушення; по-четверте, супроводжується державним і громадським осудом проступку; по-п'яте, забезпечується державним примусом; по-шосте, пов'язана з несприятливими для правопорушника наслідками, які він зобов'язаний перетерпіти і фактично зазнає; по-сьоме, реалізується у відповідних процесуальних формах [3, с. 937].

Прикрим лишається й той факт, що дана проблема ще не стала предметом розгорнутих наукових досліджень, особливо і у частині вимог до посадової особи в сфері державного управління як спеціального суб'єкта адміністративної відповідальності, коли сьгоднішні стандарти відносно ролі, місця та характеру діяльності державного службовця вийшли далеко за межі тих уявлень, які склалися впродовж десятиліть в умовах системи жорсткого адміністрування та надмірної централізації державної влади.

Література

1. Матіос А. В. Попередження правопорушень в сфері державного управління / А. В. Матіос // Юридична Україна. – 2006. – № 2. – 35 с.
2. Дубенко С. Д. Державна служба і державні службовці в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Д. Дубенко – К.: ІнЮре, 2011. – 243 с.
3. Христинченко Н. П. Застосування адміністративної відповідальності до посадових осіб / Н. П. Христинченко // Форум права. – 2011. – № 2. – 937с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність. Сутність поняття і підстави / В. К. Колпаков // Вісник прокуратури. – 2003. – № 6. – С. 75-79.

УДК 347.132.14(477)(043.2)

Новгородська І. М., Омельчук А. В., студентки,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Кір'ян В. О., к.ю.н., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

На сучасному етапі розвитку нашої держави активно йде закріплення на законодавчому рівні механізму правового регулювання адміністративної відповідальності юридичних осіб. Це виявляється в ухваленні нормативно-правових актів, які зокрема регулюють залучення юридичних осіб до адміністративної відповідальності в різних сферах суспільних відносин. До таких актів зокрема відносяться: Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996; Закон України «Про забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994; Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України» від 16.05.1995 та інші. Велика кількість нормативно-правових актів в цій сфері свідчить про те, що адміністративна відповідальність юридичних осіб має тенденцію до глибшого і ретельнішого законодавчого закріплення. Так, спробою реформувати адміністративно-деліктне законодавство в Україні стало розроблення проекту нового Кодексу про адміністративні проступки України, в якому законодавчо закріплена адміністративна відповідальність юридичних осіб. Діяння юридичної особи вважатиметься винним, якщо воно є наслідком діянь фізичних осіб, що її представляли у відповідних відносинах. Розробники зауважують на необхідності перегляду складів існуючих адміністративних проступків в напрямку збільшення кількості діянь, що можуть бути вчинені юридичною особою.

Проаналізувавши норми Кодексу України про адміністративні правопорушення, можна зазначити, що умовою притягнення юридичної особи до адміністративної відповідальності є виявлення в діянні такої особи